

CRT - CLAIMS RESOLUTION TRIBUNAL
בית הדין לבוררות בנושא החשבונות הרדומים בשוויץ – CRT

להתייחסות בלבד - הנוסח האנגלי הינו הקובע

בעניין ההתדיינות המשפטית לגבי נכסי קורבנות השואה
תיק מס' CV96-4849

מענק מאושר

לחובעת Margalit Margot Drach-Rosenthal
המופיע גם בשם Judith Rosen

בעניין חשבונו של Siegfried Rosenthal

מס' תביעה: 004127/MO

גובה המענק: **156,000.00** פרנקים שווייצריים

מענק מאושר זה מתבסס על תביעתה של מרגלית מרגוט דרך-רוזנטל, ("התובעת") לחשבונו של זיגפריד רוזנטל ("בעל החשבון") בבנק [שם הבנק חסוי] (להלן "הבנק").

כל ההחלטות בנוגע למענקים מתפרסמות. במידה שהתובע יוותר על חיסיון לגבי תביעתו, כמו במקרה זה, שמו של הבנק בלבד נשמר חסוי.

מידע שהוגש על ידי התובעת

התובעת הגישה טופס תביעה בו זיהתה את בעל החשבון כדודה מצד אביה, זיגפריד רוזנטל, אשר נולד ב Eisleben, גרמניה, ונשא לסלמה רוזנטל, מבית שץ. התובעת ציינה שדודה היה בנם של גבריאל רוזנטל וברטה רוזנטל, מבית וולמן. היא הגישה עותק של מכתב מהארכיון של העיר Eisleben, בו צויין שב 1910 דודה התגורר יחד עם הוריו ב Plan 8, ב Eisleben, ושהמשיך עם העסק של אביו, אשר ב 1922 נמצא ב Markt 55, ב Eisleben. התובעת ציינה שהעסק הזה הוחרם על ידי הנאצים, ושדודה, שהיה יהודי, היה צריך לעבור למקום אחר בגרמניה, אבל לתובעת לא ידוע לאן. לפי התובעת, דודה נפטר באמצע שנות השלושים, כנראה מסרטן. לפי התובעת, לדודה היתה בת אחת, אודיל (לשעבר אורסל) Giovanoni, מבית רוזנטל, שהתגוררה בארגנטינה. התובעת ציינה שהקשר עם בת דודה נפסק בתקופה בה ארגנטינה היתה תחת שלטון צבאי, וסביר להניח שהיא כבר לא בחיים. התובעת הוסיפה שלבת דודה לא היו ילדים. התובעת ציינה שהיא נולדה ב 23 באוגוסט 1925 ב Eisleben ושהיא בת אחיו של זיגפריד רוזנטל, אריק. התובעת ציינה שלזגפריד רוזנטל היה אח נוסף בשם ווילי, ושהיא מייצגת את יהודית רוזן, מבית ראינמן, אשת בנו של ווילי, גבריאל רוזן (לשעבר רוזנטל), אשר נפטר ב 1981.

מידע זמין ברשומות הבנק

רשומות הבנק כוללות טופס ייפוי כוח, כרטיס בקשה לעיכוב דואר, קבלה עבור חשבון ניירות ערך ותדפיס ממאגר הנתונים של הבנק. לפי רשומות אלה, בעל החשבון היה זיגפריד רוזנטל, אשר התגורר בשטטין, גרמניה, ובעלת ייפוי הכוח היתה סלמה רוזנטל, מבית שץ. לפי רשומות הבנק, לבעל החשבון היה חשבון ניירות ערך מס' 35707. רשומות הבנק לא מראות מתי החשבון נפתח או נסגר או למי שולמה היתרה. ברשומות הבנק גם לא מופיע ערך החשבון. המבקרים שחקרו את הבנק הזה כדי לזהות חשבוניות בבעלות קורבנות רדיפות הנאצים, לפי ההוראות שקיבלו מה Independent Committee of Eminent Persons (הוועדה העצמאית של אישי ציבור, להלן "ICEP") לא מצאו חשבון זה במערכת של החשבוניות הפתוחים של הבנק, מה שנתן להם להניח שהחשבון נסגר. מבקרים אלה ציינו שלא מצאו עדות לפעילות בחשבון זה אחרי 1945. אין הוכחות ברשומות הבנק על כך שבעל החשבון, בעלת ייפוי הכוח או יורשיהם סגרו את החשבון וקיבלו את היתרה.

כמו כן, רשומות הבנק כוללות מכתב מה 30 בינואר 1955, חתום ב Clarens, מגב' U. Giovanoni לבנק, בו היא הציגה את עצמה כיורשת של הוריה, זיגפריד רוזנטל וסלמה רוזנטל, מבית שץ, וביקשה לקבל מידע לגבי הנכסים שהוריה הפקידו בבנק. בתשובתו מה 2 בפברואר 1955, הבנק טען שהנכסים האלה לא היו קיימים.

CRT ה

זיהוי בעל החשבון

התובעת זיהתה באופן מספק את בעל החשבון. שמות דודה ודודתה מתאימים לשמות שפורסמו לגבי בעל החשבון ובעלת ייפוי הכוח. התובעת זיהתה את שמו של בן דודה, עובדה המתאימה למידע שלא פורסם לגבי בעל החשבון, הכלול ברשומות הבנק.

מעמד של בעל החשבון כקורבן של רדיפות הנאצים

התובעת הוכיחה באופן מספק שבעל החשבון היה קורבן של רדיפות הנאצים. התובעת ציינה שבעל החשבון היה יהודי, ושהעסק שלו הוחרם על ידי הנאצים.

קשר משפחתי עם בעל החשבון

התובעת הוכיחה באופן מספק שבעל החשבון היה קרוב משפחה שלה. אין כל מידע לפיו לבעל החשבון יורשים נוספים בחיים מלבד התובעת ואשת בן דודה אשר היא מייצגת בהליך זה.

בעניין תשלום בעבר של היתרה

בהתבסס על התקדימים וסדרי הדין החלים על הליך יישוב התביעות (להלן "סדרי הדין"), מפעיל ה CRT מספר הנחות על מנת לקבוע אם בעל החשבון או יורשיו קיבלו את היתרה שבחשבון. הנחות אלה מופיעות בנספח א'¹. המסקנה שעליה מגיע ה CRT היא שחזקות (ה), (ח) ו (י) שבנספח א' תקפות במקרה הנוכחי, ולכן אפשר לקבוע באופן מספק שבעל החשבון, בעלת ייפוי הכוח או יורשיהם לא קיבלו את תקבולי החשבון.

1

ניתן לעיין בשלמות בנספח א' באתר האינטרנט של ה CRT בכתובת: www.crt-ii.org

יסוד המענק

ה CRT קבע שיש מקום לפסוק מענק לטובת התובעת. ראשית, התביעה הינה קבילה בהתאם לאמות המידה המפורטות בסעיף 23 של סדרי הדין. שנית, התובעת הוכיחה באופן מספק שבעל החשבון היה דודה וקשר זה מצדיק את המענק. שלישית, ה CRT קבע באופן מספק שבעל החשבון, בעלת ייפוי הכוח או יורשיהם לא קיבלו בעבר את הכספים שבחשבון הנדון.

סכום המענק

בהתאם לסעיף 35 של סדרי הדין, כאשר הסכום בחשבון אינו ידוע, כמו במקרה הנוכחי, חישוב ערכו הנוכחי של החשבון שבנדון נעשה בעזרת הערך הממוצע של חשבון מאותו סוג בשנת 1945. לפי חקירת ICEP, ב 1945 הערך הממוצע של חשבון ניירות ערך היה 13,000.00 פרנקים שווייצרים. הערך הנוכחי של סכום זה נקבע על ידי הכפלתו במקדם 12, בהתאם לסעיף 37(1) של סדרי הדין. לפיכך, הסכום הסופי של המענק הוא 156,000.00 פרנקים שווייצרים.

לפי סעיף 37 (3) (א) של סדרי הדין, במקרים שבהם סכום המענק נקבע בהתאם לחזקות שווי המופיעות בסעיף 35 של סדרי הדין, יהיה התשלום הראשוני לטובת התובע 65% מהמענק המאושר והתובע עשוי לקבל בהמשך עד 35% מהמענק המאושר כאשר בית הדין יקבע שיש מקום לעשות כך. במקרה הנוכחי עשה ה CRT שימוש בחזקות שווי המופיעות בסעיף 35 של סדרי הדין כדי לקבוע את ערך החשבון ו 65% מן הסכום הכולל של המענק הוא 101,400.00 פרנקים שווייצרים.

חלוקת המענק

התובעת מייצגת בהליך זה את אשת בן דודה. בהתאם לסעיף 29 של סדרי הדין, אשת בן דודה של התובעת לא זכאית לקבל שום חלק של המענק מפני שהיא לא צאצאה של הוריו של בעל החשבון. לפי כך, לתובעת זכות לקבל את מלאו הסכום של המענק.

הקף המענק

על התובעת לדעת שבהתאם לסעיף 25 של סדרי הדין, ה CRT ימשיך ויחקור את תביעתה כדי לקבוע אם קיימים חשבונות בנק נוספים בשוויץ שביכולתה לתבוע. חקירה זו כוללת חיפוש בבסיס הנתונים של כלל החשבונות (המכיל רשומות אודות 4.1 מיליון חשבונות בנק שווייצרים מן השנים 1933 עד 1945).

אישור המענק

ה CRT פוסק מענק זה כדי לקבל את אישורו של בית המשפט ואת התשלום על ידי הממונים המיוחדים.

להתייחסות בלבד – הנוסח האנגלי הינו הקובע

נספח א'

בהעדר ראיה לשלילה ובהתקיים אחת או יותר מהנסיבות הבאות, חזקת ה CRT כי בעל החשבון או יורשיו לא קבלו לידיהם את תקבולי החשבון הגתבע¹:

- א. החשבון נסגר וקיימת ברשומות החשבון ראייה לרדיפה, או שהחשבון נסגר (א) לאחר השלת הדרישות לקבלת ויזה שווייצרית ב – 20 בינואר 1939 או (ב) לאחר מועד כיבוש ארץ מגוריו של בעל החשבון, ולפני שנת 1945 או השנה בה הוסרה הקפאת החשבונות מארץ מגוריו של בעל החשבון (המאוחר מביניהם); או
- ב. החשבון נסגר לאחר שנת 1955 או עשר שנים לאחר ביטול הקפאת החשבונות בארץ מגוריו של בעל החשבון (המאוחר מביניהם); או
- ג. יתרת החשבון הופחתה בשל עמלות חיובים לאורך התקופה שקדמה לסגירת החשבון, והיתרה הידועה האחרונה בחשבון הייתה נמוכה; או
- ד. החשבון הוצהר במפקד הנכסים היהודיים שנערך ע"י הנאצים או הוצהר ככל תיעוד אחר של המשטר הנאצי; או
- ה. הוגשה תביעה לקבלת תקבולי החשבון לאחר מלחמת העולם השנייה והבנק לא הודה בתביעה; או
- ו. לבעל החשבון היו חשבוניות נוספים שהם פתוחים אך רדומים, מושהים, סגורים ונוקפו לרווחי הבנק, סגורים בשל עמלות שנגבו, או סגורים לאחר ששולמו לרשויות הנאציות; או
- ז. בעל החשבון היחיד ששרד, היה ילד בזמן מלחמת העולם השנייה; או
- ח. לא היה ביכולתם של בעלי החשבון ו/או יורשיהם לקבל מידע אודות החשבון לאחר מלחמת העולם השנייה מן הבנק בשווייץ בשל הגנה בבנקים השווייצרים להימנע מלמסור מידע או למסור מידע שגוי בנוגע לחשבון בתגובה לבקשת מידע על-ידי בעלי חשבונות ויורשיהם, זאת בשל חשש מחבות כפולה²;
- ט. בעלי החשבונות או יורשיהם התגוררו בארצות בהן שרר משטר קומוניסטי במזרח אירופה אחרי המלחמה; ו/או
- י. אין כל אזכור ברשומות הבנק כי בעלי החשבונות או יורשיהם קבלו לידיהם את תקבולי החשבון³.

1
ראה: Independent Commission of Experts Switzerland – Second World War, Switzerland, National Socialism and the Second World War: Final Report (2002) (להלן: "דו"ח ברג'ייר"); וכן ראה Independent Committee of Eminent Persons, Report on Dormant Accounts of Victims of Nazi Persecution in Swiss Banks (1999) (להלן: "דו"ח ICEP"). בנוסף התחשב ה CRT, בין היתר, בחוקים, דינים, החלטות ומנהגים שנעשה בהם שימוש ע"י המשטר הנאצי, ממשלת אוסטריה, תבל הסודטים, מדינות החסות בהמיה ומורביה, דנציג החופשית, פולין, אזור פולין המסופח, הממשל הכללי של פולין, הולנד וצרפת, על מנת להחרים רכוש יהודי הנמצא מחוץ למדינה.

2

ראה דו"ח ברג'ייר בעמ' 443-444, 446 ודו"ח ICEP בעמ' 81-83.

3

כמתואר בדו"ח ברג'ייר ובדו"ח ICEP הבנקים השווייצריים השמידו או נמנעו מלשמור את תיעודי התעבורת הבנקאית בגין חשבונות מתקופת השואה. ישנן ראיות כי השמדת מסמכים זו נמשכה אף לאחר שהחוק השווייצרי אסר על השמדת מסמכים מסוג זה בשנת 1996. דו"ח ברג'ייר בעמ' 40 (סוען כי "בכל הגוגע ל Union Bank of Switzerland ... מסמכים הושמדו גם לאחר ההחלטה הפדרלית [מיום

13 בדצמבר 1996"). השמדת מסמכים סיונאית זו של מסמכי בנק רלוונטיים התרחשה בשעה שהבנקים השווייצריים היו מודעים לכך שתביעות הוגשו ויוגשו נגדם לגבי כספים שהופקדו אצלם ע"י קורבנות השואה, כספים אשר (א) הועברו שלא כדין לידי הנאצים, ראה Albers v. Credit Suisse, 188 Misc 229, 67 N.Y.S.2d 239 (N.Y. City Ct. 1946), דו"ח ברג'ייר בעמ' 443, (ב) שולמו שלא כדין למשטרים הקומוניסטיים בפולין והונגריה, ראה דו"ח ברג'ייר בעמ' 450-451, וככל הנראה גם לדומניה, ראה Peter Hug and Marc Perrenoud, Assets in Switzerland of Victims of Nazism and the Compensation Agreements with East bloc Countries (1997), (ג) הוחזקו ע"י הבנקים השווייצריים למטרות רווח, ראה דו"ח ברג'ייר בעמ' 446.

"הדיון בנוגע ל"כספים שלא נדרשן' נמשך לאורך התקופה שלאחר תום מלחמת העולם השנייה, שכן הניצולים ויורשיהם או ארגונים שונים שהוקמו למטרה זו ופעלו בשמם של הניצולים ויורשיהם, החלו להגיש תביעות להשבת הרכוש". ראה לעיל בעמ' 444. למרות זאת, המשיכו הבנקים השווייצריים בהשמדת מסמכים בהיקף גרוב ובהערמת קשיים בדרכם של התובעים. דו"ח ICEP, נספח 4 סעיף 5; In re Holocaust Victim Asset Litig., 105 F. Supp.2d 139, 155-56 (E.D.N.Y. 2000) ואכן "במאי 1954 תיאמו הבנקים ביניהם את תגובתם ליורשים [של בעלי החשבונות] על מנת ליצור מכניזם מתואם שמטרתו מניעת חקירה מכל סוג שהוא". דו"ח ברג'ייר בעמ' 446. בדומה "הבנקים האיגוד הבנקים פעלו על מנת למנוע חקיקה שתדרוש את פרסום השמות של 'חשבונות ללא דורש' כפי שכונו – חקיקה שאם הייתה מתממשת עשויה הייתה להסיר את הצורך בחקירת ה – ICEP והייתה פותרת את המחלוקת בת שלושים השנה". דו"ח ICEP בעמ' 15. אכן, כדי לסכל חקיקה זאת איגוד הבנקים השווייצרים עודד את הבנקים השווייצרים לדחוק מספר נמוך של חשבונות במקרה משנת 1956. "תוצאה מזערית של חקירה" כך נכתב, "תתרום בוודאות לפתרון של העניין הזה [החקיקה המואצת] לטובתנו". ICEP בעמ' 90 (ציטוט של מכתב מאיגוד הבנקים השווייצרים לחברי המועצה ב 7 ליוני 1956).

"לסיכום, ברור כי תביעותיהם של ניצולי השואה נדחו בשם הסודיות הבנקאית..." דו"ח ברג'ייר בעמ' 455, או תוך הטעיה מכוונת בנוגע לקיומו של מידע, בשעה שהשמדת מסמכים מסיבית נמשכה לאורך יותר מחמישים שנה. לפיכך, ובהתאם לנסיבות שזכרו לעיל, ותוך שימוש בעקרונות הראיה במשפט האמריקאי שהיו חלים על תביעות ייצוגיות בנוגע לנכסים שהופקדו, לו הייתה התביעה הייצוגית נטענת בבית-המשפט, מסיק ה CRT חזקה שלילית כנגד הבנקים במקרים בהם ראיה דוקומנטרית הושמדה או שלא סופקה לאחראים על ניהול התביעות. ראה In re Holocaust Victim Asset Litig., 105 F. Supp.2d 139, 152 (E.D.N.Y. 2000); Reilly v. Natwest Markets Group, 181 F.3d 253, 266-68 (2d Cir. 1999); Kronisch v. United States, 150 F.3d 112, 126-28 (2d Cir. 1998).